

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ZDROWIA

KZD-4100-001-03/2014

Nr ewid. 95/2014/P/14/001/KZD

Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r. w części 66 Rzecznik Praw Pacjenta

Warszawa maj 2014 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2013 r.
w części 66 Rzecznik Praw Pacjenta**

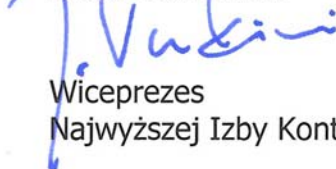
Dyrektor Departamentu:

Piotr Wasilewski

Akceptuję:

Jacek Uczkiewicz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 12 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 022-444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Ocena kontrolowanej działalności	4
1. Ocena ogólna	4
2. Sprawozdawczość	4
3. Uwagi i wnioski	4
II. Wyniki kontroli	5
III. Informacje dodatkowe.....	10
Załączniki.....	11

I. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części 66 Rzecznik Praw Pacjenta.

Powyższą ocenę uzasadnia prawidłowa realizacja dochodów i wydatków, zgodna z ustawą budżetową na 2013 r.², ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ oraz innymi przepisami określającymi gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

Wydatki zostały zrealizowane w sposób celowy i służyły realizacji zadań ustawowych Rzecznika Praw Pacjenta. Zamówień udzielano zgodnie przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych⁴.

Rzecznik Praw Pacjenta, dysponent części 66 budżetu państwa, prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem tej części budżetu. Przyjęte procedury nadzoru i kontroli zapewniły efektywne wykorzystanie środków finansowych pozostających w dyspozycji Rzecznika Praw Pacjenta.

Kwota 4,2 tys. zł wydatkowana z naruszeniem § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁵ stanowiła 0,04% wydatków ogółem w części 66 i zgodnie z kryteriami ocen, stosowanymi przez NIK w tej kontroli, nie miała wpływu na ocenę ogólną. Kwota ta obejmowała 8 zaliczek na wynagrodzenie wykonawcy zlecenia realizowanego na podstawie umów nr 3/2013 i nr 7/2013.

Ponadto w umowie najmu, zawartej z PZH VIPOL Sp. z o.o., nie uregulowano sposobu rozliczeń z tytułu kosztów ponoszonych przez Biuro Rzecznika Praw Pacjenta (RzPP) na ulepszenie pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z budynkami, w których są wynajmowane te pomieszczenia.

Badana próba wydatków stanowiła 7,9% wydatków zrealizowanych w części 66 budżetu państwa.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe, sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. Sporządzono je prawidłowo, a wykazane w nich kwoty były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji finansowo-księgowej.

Sprawozdania te przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

3. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o wyeliminowanie przypadków wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzenia za niezrealizowane usługi oraz uregulowanie, w umowie najmu zawartej z PZH VIPOL Sp. z o.o., sposobu rozliczeń kosztów ponoszonych przez Biuro RzPP na ulepszenie pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z wynajmowanymi pomieszczeniami. Ponadto NIK zwróciła się o doprecyzowanie, w wewnętrznej dokumentacji finansowo-księgowej, daty ujęcia w księgach rachunkowych dowodów księgowych, wpływających do Biura po zamknięciu okresu, którego dotyczą.

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ustawa budżetowa z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz.U. 2013 r., poz. 169) oraz ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 (Dz.U. z 2013 r., poz. 1212).

³ Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁴ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).

⁵ Dz.U. z 2010 r., Nr 241, poz. 1616.

II. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Nowelizacją ustawy budżetowej na 2013 r. ustalono dochody budżetowe w części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta w wysokości 1 tys. zł⁶. Biuro RzPP uzyskało dochody w kwocie 5,9 tys. zł, która pochodziła z różnych rozliczeń⁷. W roku 2012 dochody wynosiły 1,2 tys. zł.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli, stanowiącej **załącznik nr 1 do informacji**.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Planowanie wydatków budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2013 r. zaplanowano wydatki w kwocie 11.526 tys. zł, tj. o 35,5% wyższe od wydatków wykonanych w 2012 r.

Wzrost planowanych wydatków na 2013 r., w porównaniu z ustawą budżetową na 2012 r., wynikał z dostosowywania budżetu Rzecznika Praw Pacjenta do docelowego zatrudnienia na poziomie 110 etatów.

W związku z ograniczeniem wydatków budżetu państwa w 2013 r., planowane ustawą budżetową wydatki zostały zmniejszone, na wniosek Ministra Finansów, o kwotę 200 tys. zł⁸ i po zmianach plan wydatków wyniósł 11.326 tys. zł.

W trakcie roku plan wydatków został zmieniony na podstawie 20 decyzji Rzecznika Praw Pacjenta w sprawie przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Dokonane, na podstawie tych decyzji, zmiany w planie wydatków wynikały z bieżących potrzeb Biura RzPP.

2.2. Realizacja wydatków budżetu państwa

Zrealizowane w 2013 r. wydatki wyniosły 11.326 tys. zł, co stanowiło 100% budżetu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. wydatki były wyższe o 2.817 tys. zł, tj. o 33,1%.

W kwocie wydatków budżetowych ogółem (11.326 tys. zł), najwyższe były wydatki bieżące – 11.082 tys. zł (97,9%), wydatki majątkowe stanowiły 228 tys. zł (2,0%), a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 16 tys. zł (0,1%).

Zobowiązania, na koniec 2013 r., wyniosły 444,6 tys. zł i dotyczyły zobowiązań bieżących, głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków budżetowych zaprezentowano w tabeli stanowiącej **załącznik nr 2 do informacji**.

2.2.1. Wydatki bieżące

Wydatki bieżące (11 082 tys. zł) były wyższe od wykonania wydatków bieżących w 2012 r. o 33%. Wzrost wydatków bieżących, w porównaniu do roku poprzedniego, wynikał głównie ze wzrostu: opłaty za administrowanie i czynsze o 1.016 tys. zł, tj. o 374,6%; wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej o 773 tys. zł, tj. o 17,5%; wynagrodzeń osobowych pracowników o 338 tys. zł, tj. o 52,8%; składek na ubezpieczenia społeczne o 280 tys. zł, tj. o 33,7%; zakupu usług pozostałych o 155 tys. zł, tj. o 28,1%, zakupów materiałów i wyposażenia o 88 tys. zł, tj. o 18,3%; składek na Fundusz Pracy o 64 tys. zł, tj. o 68,8%; zakupu usług dostępu do sieci Internet o 30 tys. zł, tj. o 93,7%.

W strukturze zrealizowanych wydatków bieżących największy udział miały: wynagrodzenia osobowe oraz pochodne od tych wynagrodzeń – 69,7%, wydatki na opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale

⁶ W ustawie budżetowej z dnia 25 stycznia 2013 r. dochody w części 66 budżetu państwa nie były planowane.

⁷ Dochody z tytułu odsetek (0,05 tys. zł), klasyfikowane w § 0920 – Pozostałe odsetki oraz z tytułu wynagrodzenia należnego płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego (0,15 tys. zł), odszkodowań (0,7 tys. zł), zwrotu wydatków (0,3 tys. zł), rozliczeń z dostawcami mediów (4,7 tys. zł), klasyfikowane w § 0970 – wpływ z różnych dochodów.

⁸ Zmniejszenia wydatków dokonano w: § 4010 o kwotę 120 tys. zł, w § 4110 o kwotę 21 tys. zł, w § 4120 o kwotę 3 tys. zł, w § 4260 o kwotę 56 tys. zł.

i pomieszczenia garażowe – 11,6%, wydatki na zakup usług pozostałych – 6,4%, wydatki na zakup materiałów i wyposażenia – 5,1%, wydatki na wynagrodzenia bezosobowe – 1,4%.

2.2.1.1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Ustalony ustawą budżetową plan wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym na 2013 r., wynosił 6.462 tys. zł i był wyższy od wykonania w 2012 r. (5.287,4 tys. zł) o 22,2%. Planowany wzrost wynikał z prognozowanego wzrostu zatrudnienia o 23 osoby.

Wydatki na wynagrodzenia brutto⁹ wyniosły 6.457,4 tys. zł i w porównaniu do roku 2012 wzrosły o 22,1%. Wzrost wynagrodzeń wynikał ze wzrostu zatrudnienia. W 2013 r. przyjęto do pracy w Biurze RzPP 27 osób¹⁰, a rozwiązano umowy o pracę z 17 osobami¹¹.

Wykonanie wydatków na wynagrodzenia, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, było o 0,1% niższe od ustalonego ustawą budżetową na 2013 r.

W ramach wynagrodzeń, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, wydatkowano na: wynagrodzenia osobowe pracowników – 5 069,1 tys. zł, dodatki Służby Cywilnej – 30,8 tys. zł, dodatki zadaniowe – 44,8 tys. zł, nagrody (dla osób nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 89,8 tys. zł, nagrody Służby Cywilnej – 876,7 tys. zł¹², nagrody jubileuszowe – 37,8 tys. zł, ekwiwalenty za urlop – 5,8 tys. zł¹³, dodatkowe wynagrodzenie roczne – 302,6 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2013 r. wyniosło 5.076,56 zł. W porównaniu do 2012 r. było niższe o 6,7%.

Przeciętne zatrudnienie w Biurze RzPP w 2013 r., według Rb-70, wyniosło 106 osób i w porównaniu do 2012 r. (81 osób) zwiększyło się o 25 osób, tj. o 30,9%.

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wydatków na wynagrodzenia przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do informacji.

Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym nie osiągnięto założonej liczby pięćdziesięciu rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, przyjętej przy tworzeniu ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹⁴.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Biuro zatrudniało 41 rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w 84 podmiotach leczniczych¹⁵, na terenie 16 województw, tj. o 4 więcej niż w dniu 31 grudnia 2012 r. (37). Należy zaznaczyć, że w trakcie roku 2013 zatrudniono 10 rzeczników¹⁶, natomiast 6 rzeczników rozwiązało umowy o pracę.

Trudności w pozyskaniu kandydatów na funkcję rzecznika praw pacjenta szpitala psychiatrycznego są konsekwencją wymagań stawianych osobom ubiegającym się o to stanowisko. Większość kandydatów nie spełniała wymogów formalno-prawnych¹⁷. Najczęściej brakowało im wymaganego doświadczenia w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz wystarczającej wiedzy z zakresu praw osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto pojawił się również problem rezygnacji pracowników Biura RzPP z funkcji rzecznika m.in. z powodu niskiego wynagrodzenia, nieadekwatnego do nakładu pracy.

⁹ Z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

¹⁰ Tj. 27 etatów.

¹¹ Tj. 17 etatów.

¹² Nagrody „R” – 0.

¹³ Ekwiwalent za urlop wypłacono ponieważ: długość okresu wypowiedzenia nie wystarczała do wykorzystania całości urlopu wypoczynkowego (1 osoba), pracownik ustalił termin wykorzystania urlopu wypoczynkowego, który nie został w pełni zrealizowany z powodu zwolnienia lekarskiego (1 osoba), rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia (1 osoba), pracownik zajmował wyższe stanowisko w Służbie Cywilnej wymagające zakończenia i przekazania wielu spraw, wykorzystał maksymalną możliwą liczbę dni urlopu, tj. 15 dni z 22 dni przysługującego urlopu.

¹⁴ Dz.U. z 2005 r. Nr 141, poz. 1183.

¹⁵ Tj. w szpitalach psychiatrycznych i/lub oddziałach psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

¹⁶ Pracowników tych zatrudniono po przeprowadzeniu 23 naborów na stanowiska rzecznika praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, w trakcie których wpłynęły 224 oferty pracy.

¹⁷ Art. 10c ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.).

2.2.1.2. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe

Na wynagrodzenia bezosobowe wydatkowano 159 tys. zł. Wydatki te były niższe od planowanych (230 tys. zł) o 30,9% oraz od wykonania w 2012 r. (273 tys. zł) o 41,8%. W ramach kwoty 159 tys. zł zrealizowano 10 umów zlecenia.

Na podstawie umów nr 3/2013 i nr 7/2013 zlecono zadania m.in. z zakresu doradztwa prawnego, opiniowania pod względem prawnym zawieranych umów oraz reprezentowania Biura RzPP przed sądami.

Ponadto zawarta została również umowa nr 92/2013 z kancelarią radcy prawnego na świadczenie pomocy prawnej. Umowa ta dotyczyła zlecenia prowadzenia sprawy w sądzie o przywrócenie do pracy byłego pracownika i o odszkodowanie. Za podpisaniem umowy z tą kancelarią przemawiało jej doświadczenie w prowadzeniu spraw z zakresu prawa pracy, którego nie posiadają pracownicy zatrudnieni w Biurze RzPP.

Stwierdzono, że bezzasadnie udzielono ośmiu zaliczek na poczet wynagrodzenia wykonawcy umów zlecenia nr 3/2013 i 7/2013, które wypłacono w kwotach od 50 zł do 2 tys. zł. Łączna kwota tych zaliczek wyniosła 4,2 tys. zł, a ich wypłaty dokonano w oparciu o postanowienia zawarte w aneksach do umów¹⁸.

Z postanowień § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych¹⁹ wynika, że zaliczki w takich przypadkach nie mogą być udzielane.

2.2.1.3. Wydatki na wynajem pomieszczeń biurowych

Biuro RzPP zawarło w dniu 12 listopada 2012 r. umowę dotyczącą najmu pomieszczeń biurowych, magazynowych oraz miejsc parkingowych w budynkach zlokalizowanych w Warszawie przy ul. Młynarskiej 46 i 48²⁰. W 2013 r. wydatki z tytułu najmu tych pomieszczeń wyniosły 1.287 tys. zł.

Ponadto, Biuro RzPP wydatkowało w 2013 r. kwotę 58,8 tys. zł na sfinansowanie dostosowania istniejącej infrastruktury elektrycznej do potrzeb Biura RzPP w zakresie okablowania elektrycznego i zasilania gwarantowanego oraz integracji tego systemu z istniejącą infrastrukturą elektryczną w wynajmowanych pomieszczeniach.

Stwierdzono, że w umowie nr 41/2013, z dnia 13 marca 2013 r., Biuro RzPP nie zawarło postanowień umożliwiających rozliczenie dokonanych przez Biuro RzPP ulepszeń wynajmowanych pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z budynkami, w których są wynajmowane te pomieszczenia.

Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta, w wyjaśnieniach, odniósł się tylko do zasilania gwarantowanego i podał, że system ten w momencie zakończenia umowy najmu zostanie zdemontowany w celu umieszczenia go w nowym miejscu.

Zdaniem NIK, brak w umowie z wynajmującym stosownych postanowień, dotyczących sposobu rozliczenia kosztów ponoszonych z tytułu ulepszeń obcych środków trwałych, może prowadzić do niegospodarności.

2.2.1.4. Wydatki na publikacje i programy edukacyjne popularyzujące wiedzę o ochronie praw pacjenta²¹

W 2013 r. Biuro RzPP wydatkowało 73,6 tys. zł na działania popularyzujące wiedzę o ochronie praw pacjenta, w tym: 18,5 tys. zł – na wydanie ulotki edukacyjnej pn. „Wakacyjny poradnik pacjenta” (nakład 50 tys. egzemplarzy), 9,0 tys. zł – na wydanie ulotki edukacyjnej pn. „Niezbędnik dla wnioskodawców” (70 tys. egzemplarzy), 7,4 tys. zł na współfinansowanie produkcji spotu telewizyjnego pt. „Lek bezpieczny” w ramach wspólnych działań edukacyjnych Rzecznika Praw Pacjenta i Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, 38,7 tys. zł – na modernizację strony internetowej i BIP Rzecznika Praw Pacjenta.

Ulotki zostały przekazane urządzeniom wojewódzkim²², centrali i oddziałom wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, rzecznikom praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, były także dostępne w siedzibie Biura RzPP.

¹⁸ Ze strony Biura RzPP umowy oraz aneksy do tych umów podpisał Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

¹⁹ Dz.U. z 2010 r., Nr 241, poz. 1616.

²⁰ Ze strony Biura RzPP umowę podpisał Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

²¹ Realizowane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

2.2.2. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 228 tys. zł, co stanowiło 228% wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2013 r. (100 tys. zł) oraz 100% planu wydatków majątkowych po zmianach. Plan wydatków majątkowych został zwiększony w trakcie roku, na podstawie 9 decyzji Rzecznika Praw Pacjenta, zgodnie z art. 171 ust. 3 ustawy o finansach publicznych²³.

W projekcie budżetu na 2013 r., w ramach wydatków majątkowych (100 tys. zł), planowano zakup: zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem (50 tys. zł), komputerów przenośnych na potrzeby rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego (30 tys. zł) oraz urządzenia poligraficznego (20 tys. zł).

W trakcie roku zaistniała konieczność zwiększenia planu wydatków m.in. z uwagi na potrzebę zakupu dwóch serwerów, w związku z decyzją o wdrożeniu w Biurze RzPP Systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), oprogramowania do obsługi kadr i płac, programu na potrzeby obsługi strony internetowej Biura RzPP oraz strony Biuletynu Informacji Publicznej, jak również wykonania Systemu Kontroli Dostępu zintegrowanego z istniejącym systemem zasilania gwarantowanego UPS.

Zakupy inwestycyjne zostały zrealizowane zgodnie z zakresem rzeczowym planu finansowego po zmianach.

2.2.3. Realizacja zadań

W roku 2013 wzrosła, w porównaniu do 2012 r., liczba spraw i zapytań wpływających do Biura RzPP z 63.913 do 69.045.

Najczęściej wybieraną przez pacjentów formą kontaktu z Biurem RzPP była ogólnopolska bezpłatna infolinia – 36.563 zgłoszeń oraz wnioski pisemne – 16.563, pozostała forma to wizyty osobiste – 16.374.

W porównaniu z rokiem 2012 zmalała liczba postępowań wyjaśniających przeprowadzonych przez Rzecznika Praw Pacjenta, z 1.168 w roku 2012 do 794 w 2013 (614 postępowań na pisemny wniosek pacjentów i 180 postępowań podjętych z własnej inicjatywy).

W 2013 r. wzrosła, w porównaniu do roku 2012, liczba spraw podejmowanych przez Rzecznika Praw Pacjenta w celu realizacji ustawowych zadań, w tym: występowanie do właściwych organów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej oraz przedstawianie ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw pacjenta właściwym organom władzy publicznej, organizacjom, instytucjom, samorządom zawodów medycznych (z 39 wystąpień w 2012 r. do 80 wystąpień w 2013 r.).

W roku 2013 nastąpił spadek zarejestrowanych skarg i wniosków na działalność Biura RzPP – ze 114 zarejestrowanych w roku 2012 do 42 w roku 2013. Według danych zawartych w rejestrze skarg – 41 skarg było nieuzasadnionych, a jedna uzasadniona, w trzech przypadkach przekroczono termin udzielenia odpowiedzi o dwa dni, w jednym przypadku o trzy dni²⁴.

3. Sprawozdania

Roczne sprawozdania budżetowe²⁵ i sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, oraz terminowo. Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji finansowo-księgowej.

Sprawozdania te przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

²² Dystrybucję do urzędów wojewódzkich ulotek „Wakacyjny poradnik pacjenta” (44 800 egzemplarzy) oraz ulotek pt. „Niezbędnik dla wnioskodawców” (32 000 egzemplarzy) przeprowadziło Centrum Usług Wspólnych (realizujące druk ulotek); pozostałą liczbę Biuro RzPP rozdysponowało we własnym zakresie.

²³ Kwoty zwiększeń były niższe niż 100 tys. zł.

²⁴ Od 1 stycznia 2014 r. Biuro RzPP wdrożyło System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), który pozwala na bieżąco kontrolować terminowość procesu obsługi skarg.

²⁵ Dotyczy sprawozdań budżetowych: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb – 28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

4. Księgi rachunkowe

Biuro RzPP posiadało opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁶ (uor).

W Biurze RzPP funkcjonował w 2013 r., zatwierdzony do stosowania przez Dyrektora Generalnego Biura RzPP, system księgowości komputerowej "Finanse DDJ wersja 9.000.3". Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości.

Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych.

W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) oraz od 1 stycznia do 31 stycznia 2014 r. – na koncie 201 – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.

Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 100 zł).

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 68 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną²⁷ na kwotę 1.913,9 tys. zł. Badaniu poddano także dowody (zapisy) księgowe dobrane w sposób celowy na kwotę 603,6 tys. zł.

Dowody księgowe zostały sprawdzone pod kątem poprawności formalnej oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji, ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych oraz wiarygodności ksiąg wpływającej na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdań budżetowych, sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz skuteczność mechanizmów kontroli zarządczej, dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niejednorodny sposób wyznaczania daty zapisu dowodów księgowych w księgach rachunkowych (innej niż data operacji czy data wystawienia dokumentu), w przypadku dokumentów dotyczących bieżącego miesiąca, które wpływają do Wydziału Finansowego po terminie granicznym księgowania na poczet bieżącego miesiąca. Nie miało to wpływu na sprawozdawczość miesięczną i roczną.

²⁶ Dz.U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

²⁷ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

III. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Rzecznika Praw Pacjenta²⁸.

Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wnioski dotyczące:

- wyeliminowania przypadków wypłaty zaliczek na poczet wynagrodzeń za niezrealizowane usługi,
- uregulowania, w umowie najmu zawartej z PZH VIPOL sp. z o.o., sposobu rozliczeń kosztów ponoszonych przez Biuro RzPP na ulepszenie pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z wynajmowanymi budynkami,
- doprecyzowania, w wewnętrznej dokumentacji finansowo-księgowej, daty ujęcia w księgach rachunkowych dowodów wpływających do wydziału finansowego po zamknięciu okresu, którego dotyczą.

Rzecznik Praw Pacjenta nie wniósł zastrzeżeń do wniosków i uwag zawartych w wystąpieniu pokontrolnym i poinformował Najwyższą Izbę Kontroli o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, polegających m.in. na wprowadzeniu do umowy najmu aneksu, regulującego sposób rozliczenia kosztów ulepszeń pomieszczeń biurowych trwale zamontowanych w budynku, opracowaniu nowej Instrukcji obiegu i kontroli dowodów finansowo-księgowych, a także aneksowaniu kwestionowanej umowy zlecenia w celu wyeliminowania wypłaty zaliczek.

²⁸ Por. wystąpienie pokontrolne z dnia 17 kwietnia 2014 r., znak: KZD-4100-001-03/2014; P/14/001.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2012 r.	2013 r.		5:3	5:4
			Ustawa budżetowa	Wykonanie		
			tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, w tym:	1,2	1,0	5,9	491,7	590,0
1.	dział 750 – Administracja publiczna	1,2	1,0	5,9	491,7	590,0
1.1.	rozdział 75101 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji państwowej	1,2	1,0	5,9	491,7	590,0
1.1.1.	0920 – Pozostałe odsetki	-	-	0,04	-	-
1.1.2.	0970 – Wpływy z różnych dochodów	1,2	1,0	5,86	488,3	586,0

Źródło: dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik 2. Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2012 r.	2013 r.			6:3	6:4	6:5
			Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	8 509,1	11 326,0	11 326,0	11 326,0	133,1	100,0	100,0
1.	dział 750 – Administracja publiczna	8 509,1	11 326,0	11 326,0	11 326,0	133,1	100,0	100,0
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji państwowej	8 509,1	11 326,0	11 326,0	11 326,0	133,1	100,0	100,0
1.1.1	3020 – Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	7,0	5,0	9,1	9,1	130,0	182,0	100,0
1.1.2	3030 – Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	-	-	6,6	6,6	-	-	-
1.1.3	4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	640,1	853,0	977,8	977,8	152,8	114,6	100,0
1.1.4.	4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	4 403,9	5 224,0	5 176,9	5 176,9	117,6	99,1	100,0
1.1.5.	4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne	243,4	385,0	302,6	302,6	124,3	78,6	100,0
1.1.6.	4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	830,6	1 110,0	1 111,2	1 111,2	133,8	100,1	100,0
1.1.7.	4120 – Składki na Fundusz Pracy	92,6	158,0	156,8	156,8	169,3	99,2	100,0
1.1.8.	4140 – Wpłaty na PFRON	-	-	4,6	4,6	-	-	-
1.1.9.	4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	272,5	230,0	159,0	159,0	58,4	69,1	100,0
1.1.10.	4210 – Zakup materiałów i wyposażenia	481,5	437,0	570,3	570,3	118,4	130,5	100,0
1.1.11.	4240 – Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	4,9	5,0	4,7	4,7	95,9	94,0	100,0
1.1.12.	4260 – Zakup energii	74,4	544,0	86,5	86,5	116,3	15,9	100,0
1.1.13.	4270 – Zakup usług remontowych	21,7	50,0	19,9	19,9	91,7	39,8	100,0
1.1.14.	4280 – Zakup usług zdrowotnych	5,3	7,0	6,8	6,8	128,3	97,1	100,0
1.1.15.	4300 – Zakup usług pozostałych	552,4	277,0	707,3	707,3	128,0	255,3	100,0
1.1.16	4350 – Zakup usług dostępu do sieci Internet	31,5	40,0	62,5	62,5	198,4	156,3	100,0
1.1.17	4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii komórkowej	20,4	40,0	21,7	21,7	106,4	54,3	100,0
1.1.18	4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	168,3	160,0	147,9	147,9	87,9	92,4	100,0
1.1.19	4380 – Zakup usług obejmujących tłumaczenia	-	-	0,1	0,1	-	-	-
1.1.20.	4400 – Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	271,3	1 500,0	1 287,6	1 287,6	474,6	85,8	100,0

1.1.21.	4410 – Podróże służbowe krajowe	70,8	35,0	75,7	75,7	106,9	216,3	100,0
1.1.22.	4420 – Podróże służbowe zagraniczne	7,0	-	-	-	-	-	-
1.1.23.	4430 – Różne opłaty i składki	6,6	5,0	12,2	12,2	184,9	244,0	100,0
1.1.24.	4440 – Odpisy na ZFŚS	88,4	121,0	116,9	116,9	132,2	96,6	100,0
1.1.25.	4480 – Podatek od nieruchomości	6,2	-	-	-	-	-	-
1.1.26.	4550 – Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	31,6	30,0	59,0	59,0	186,7	196,7	100,0
1.1.27.	4600 – Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	-	-	0,9	0,9	-	-	-
1.1.28.	4610 – Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	2,5	-	-	-	-	-	-
1.1.29.	4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	6,4	10,0	13,8	13,8	215,6	138,0	100,0
1.1.30.	6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	167,8	100,0	227,6	227,6	135,6	227,6	100,0

Źródło: dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Wykonanie 2012 r.			Wykonanie 2013 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełno-zatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 66, w tym:	81	5 287,44	5 439,75	106	6 457,39	5 076,56	93,3
1.	dział 750 – Administracja publiczna	81	5 287,44	5 439,75	106	6 457,39	5 076,56	93,3
1.1.	rozdział 75101 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji państwowej, w tym*:	81	5 287,44	5 439,75	106	6 457,39	5 076,56	93,3
	osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,	10	456,52	3 804,33	17	734,88	3 602,35	94,7
	osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe,	2 ³³	214,57	8 940,50 ³⁴	2	264,66	11 027,50	123,3
	członkowie korpusu służby cywilne	69	4 616,35	5 575,30	87	5 457,85	5 227,80	93,8

* – Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 20, poz. 103).

³³ Przeciętne miesięczne wykonanie wyniosło 1,56.

³⁴ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 11 462,18 zł.

Załącznik 4. Kalkulacja oceny ogólnej w części 66 Rzecznik Praw Pacjenta

Oceny wykonania budżetu części 66 Rzecznik Praw Pacjenta dokonano stosując kryteria³⁵ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2013 roku³⁶.

Wydatki: 11 326,0 tys. zł

Nieprawidłowości w wydatkach: 4,2 tys. zł, tj. 0,04% wydatków ogółem w części 66 zostało zrealizowanych z naruszeniem przepisów § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

Wynik końcowy: Wk = 5

Ocena ogólna: pozytywna (5).

³⁵ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

³⁶ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Finansów Publicznych
8. Komisja Zdrowia
9. Minister Finansów
10. Minister Zdrowia
11. Rzecznik Praw Obywatelskich
12. Rzecznik Praw Pacjenta